

Meusburger professzor nem „társszerzős publikációs teameket”, „kapcsolati hálókat”, „tudományos munkaerőt” vagy „kartársi kollektívákat” „termelt”, hanem emberi közösségeket hozott létre és a baráti, munkatársi együttműködésre törekvő egyéniségeket segítette a kibontakozás felé. Gyakran hívta fel rá a figyelmet, hogy „a tudományt emberek művelik”. Sokan vagyunk, akik sosem fogjuk elfelejteni, amint megkért minket: jelezzük neki heidelbergi érkezésünk időpontját, hogy a kocsijával kijöhessen elénk a vasútállomás elé. Amint egy-egy kéziratumkat átküldve vagy pályázati ajánlást kérve postafordultával nemcsak pozitív visszajelzést, hanem a legapróbb részletekig hatoló véleményt és kész ajánlóleveleket küldött olyan baráti biztatással, mintha az ilyen mértékű segítség a világ legtermészetesebb dolga lenne. Vagy hogy mindig mindnyájan azt érezhettük: különleges figyelmet szentel mindnyájunknak.

Kutatómunkáját állandóan áthatotta az őszinte érdeklődés és boldogság, egyszersmind a „békebeli” hagyományokat idéző finom humorérzék. Nagyon szeretett nyilvánvaló, hétköznapi példákkal, közérthető nyelven rámutatni fontoskodó tudományos koncepciók hiányosságaira, életsze-

rűtlenségére – vagy elégedett mosollyal az arcán, roppant alaposággal kidolgozott tudományos eredményekkel felhívni a figyelmet általánosan „bevett”, elfogadott, de nem helytálló megállapítások tévességére. Céltudatossággal párosuló békés kiegyensúlyozottsága, precíz realitásérzékkel társuló derűs optimizmusa egész környezetére átsugárzott – egyszerűen jó érzés volt vele, mellette dolgozni. Élénken él emlékeimben a következő mondata: „Hál’ Istennek, a dolgok sohasem úgy alakulnak, ahogy az ember tervezi őket.” Ez a különleges bölcsesség jellemezte a habitusát, amelynek révén sok más emberrel szemben sosem problémákat, ellenséget, fátumot látott maga körül, hanem remek új lehetőségeket a tanulásra, a gondolkodásra, a másokkal való együttműködésre.

Meusburger professzort 2018. január 12-én búcsúztattuk Heidelbergben. Személyében kiváló, nemzetközileg elismert tudóst, Magyarország alapos ismerőjét és a hazai geográfus szakma segítőjét, egyszersmind rendkívül jó embert veszítettünk. Emlékét szeretettel és tisztelettel megőrizzük.

GYURIS FERENC

A tehetségondozás mindenekelőtt – Mol Mester-M díj

SZÖLLŐSY LÁSZLÓ kollégának, a Szegedi Radnóti Miklós Kísérleti Gimnázium földrajztanárának ítélték a kiemelkedő tehetségondozó tevékenységért elnyerhető Mol Mester-M díjat! A Magyar Olaj- és Gázipari Nyrt. 2006-ban hozta létre a tehetségek támogatása céljából az Új Európa Alapítványt. Az Alapítvány kuratóriuma minden évben összesen 10 olyan tanárnak és edzőnek ítéli oda a Mol Mester-M díjat, akik addigi pályafutásuk során kiemelkedő figyelmet fordítottak a fiatal tehetségekre, és akiket a díjra környezetük szakmailag és emberileg érdemesnek tart. Mintegy ezer jelölés közül választották ki azt a hét szaktanárt és három edzőt, akik 2018. március 5-én a Pesti Vigadóban megtartott ünnepségen átvehették az egymillió forintos tiszteletdíjjal járó 2017. évi Mol Mester-M díjat. A díjazottak között választották SZÖLLŐSY LÁSZLÓ szegedi földrajztanárt is, a hazai földrajzoktatás egyik kiemelkedő személyiségét, aki a földrajz iránti szeretetével, innovatív módszereivel, fáradhatatlan lelkesedésével és tankönyveivel a modern földrajzszemlélet meghonosításán dolgozik a magyar közoktatásban, a 21. században

alkalmazható tudás elsajátítására ösztönözve a tanulókat.

A kittedetett 1994-ben végzett az akkori József Attila, ma Szegedi Tudományegyetemen, földrajz-történelem szakos középiskolai tanárként. 1997 óta a Szegedi Radnóti Miklós Kísérleti Gimnázium tanára, ahol aktívan részt vesz az Arany János Tehetségondozó Program szervezésében, s ahol éveken keresztül az igazgatóhelyettesi tevékenységet is ellátta. Számos földrajztankönyv és feladatgyűjtemény szerzője. Társaságunknak is aktív tagja. Tevékenységét több ízben szakmai díjakkal ismerték el: az Arany János Tehetségondozó Programban végzett munkáért Pro Talento-díjat vehetett át 2010-ben, a tehetségondozó munkáért Bonis Bonadíjat kapott 2013-ban és 2017-ben, valamint Szeged Ifjú Tehetségéért-díjat 2014-ben, Társaságunk pedig 2015-ben Pro Geographia oklevéllel tüntette ki a földrajzoktatásban végzett munkáért.

Óráit az „utile dulci”, a játszva tanulás jellemzi. Rendkívül jó stílusban, humorral fűszerezve éri el, hogy tanítványai rá figyeljenek. Célja,

hogy a legmodernebb és legkreatívabb módszerekkel szeretesse meg diákjaival a földrajzot, és olyan szellemi útravalót adjon növendékeinek, amellyel felvértezve sikeresen néznek majd szembe a kihívásokkal a gimnázium falain túl is. Tanítványai már valamennyi magyarországi földrajzversenyen felállhattak a képzeletbeli dobogó legfelső fokára, ketten pedig eljutottak a Nemzetközi Diákolimpiára is, ahonnan két bronzéremmel és egy dicsérrel tértek haza. Mindemellett jelentős szerepet vállalt Szegeden a hátrányos helyzetű fiatalok felemelését célzó Arany János Tehetséggondozó Program kialakításában, működtetésében. Az iskola diákjai számára előadásokat és tanulmányi utakat szervez, amelyeken keresztül a közösség megteremtésén dolgozik. Megmutatja, hogy a földrajz alapja egy speciális szemléletmód, amely az élet minden területét átszövi.

Mi lehet a kiváló tanáregyeniségeknek az a közös tulajdonsága, amely miatt példaértékű tehetséggondozókká váltak, és amiért diákjaik a leginkább hálásak lehetnek? RADICS BENCE, a díjazott egy korábbi tanítványa szerint ez a közös jellemvonás a kreativitás, amit a modern pszichológia világhírű képviselője, CSÍKSZENTMIHÁLYI MIHÁLY szerint termékeny ellentétek hoznak létre; a kreatív emberek olyan tulajdonságokat, jellemvonásokat képesek ötvözni önmagukban, amelyek a többi embernél élesen elkülönülnek egymástól. A kreatív személyiségek a helyzettől függően képesek egyik szélsőségből a másikba váltani anélkül, hogy ez belső ellentmondást

keltene. Ilyen ellentétpár pl. a fegyelem és játékoság: kemény munka nélkül nem születhetnek kiemelkedő órai és versenyeredmények, ugyanakkor a „keretek” meghúzása után a diákok felszabadultan alkothatnak, élményszerűen tanulhatnak. Hasonló a céltudatosság és önzetlenség viszonya: az elhivatott tanárok hajlandók feláldozni saját kényelmüket a diákjaikért, a közös eredményekért képesek a munkaidőn túl szakköröket vezetni, különórát adni, vagy éppen a hétvégeket a diákokkal terepen tölteni. Az önzetlenség abban is segít, hogy a sikert ne kizárólag a külső elismerések és díjak jelentsék, hanem a jelenlegi és egykori diákok hosszú távon is eredményes, boldog életútjai. Egy harmadik ellentétpár a szenvedélyesség és tárgyilagosság: a fiatal tehetségek szívében általában hatalmas tettvágy lakozik, egy olyan „tűz”, amelyet óráról órára táplálni kell, ugyanakkor a csapongó lelkesedésnek csak hideg racionalitással lehet helyes irányt adni. Nem lehet könnyű megtalálni a helyes egyensúlyt, vagyis fenntartani azt a hőfokot, amin a tehetség lángja nem alszik ki, ugyanakkor a lelkesedést nem szítani és túlhajszolni annyira, hogy az idő előtt kiegjen.

Szívből gratulálunk! Minden tiszteletünk a Tiéd, s a közoktatásban magas színvonalon helytálló kollégáidé! Kívánom, hogy legyetek mindig ilyen kreatívak, tapasztaljátok meg az önfeledt tanítás örömét és ez hozza meg számotokra embertársaink megbecsülését!

FARSANG ANDREA

Személyi kitüntetés

Áder János, Magyarország köztársasági elnökének megbízásából Balog Zoltán, az emberi erőforrások minisztere március 15. alkalmából Magyar Érdemrend Tisztikereszt polgári tagozat kitüntetését adományozott DÖVÉNYI ZOLTÁN professzornak, a Magyar Tudományos Akadémia

doktorának, a Pécsi Tudományegyetem Természettudományi Kar Földrajzi és Földtudományi Intézet Társadalomföldrajzi és Urbanisztikai Tanszék egyetemi tanárának. A kitüntetéshez a Magyar Földrajzi Társaság közössége szívből gratulál!